

SPIS TREŚCI

Przedmowa	XI
1. Sytuacja demograficzna i zdrowotna społeczeństwa polskiego	1
1.1. Sytuacja demograficzna Polski	1
1.1.1. Wpływ pandemii spowodowanej zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 na sytuację demograficzną Polski	2
1.1.2. Sytuacja demograficzna Polski w 2020 roku	3
1.2. Sytuacja zdrowotna ludności polskiej	5
1.2.1. Trwanie życia w zdrowiu w Polsce w latach 2009–2019	5
1.2.2. Mierniki trwania życia w zdrowiu	6
1.2.3. Proces starzenia się mieszkańców Polski	8
1.2.4. Szacunkowe wyniki trwania życia w zdrowiu w latach 2009–2019.	10
1.2.5. Trwanie życia w zdrowiu w Polsce w porównaniu z innymi krajami Europy	12
1.2.6. Wpływ zakażenia wirusem SARS-CoV-2 na stan zdrowia Polaków	13
2. Ogólna charakterystyka procesu starzenia się u człowieka	21
2.1. Proces starzenia się	21
2.2. Starość i rozmnażanie	24
2.3. Wpływy środowiskowe a uwarunkowania genetyczne wpływające na starzenie się	26
2.4. Teorie dotyczące procesu starzenia się	28
2.4.1. Teorie ewolucyjne	29
2.4.2. Starość i modyfikacja DNA	31
2.4.3. Starzenie się na poziomie komórki	32
2.4.4. Wolnorodnikowa teoria starzenia się	35
2.4.5. Teorie starzenia się związane z systemem odporności	38
2.5. Zmiany w głównych narządach starzejącego się organizmu	40
2.5.1. Układ krążenia (sercowo-naczyniowy)	40
2.5.2. Układ narządu ruchu	41
2.5.3. Układ pokarmowy	41
2.5.4. Układ oddechowy	41
2.5.5. Układ nerwowy i narządy zmysłów	42
2.5.6. Układ wydzielniczy i skóra	42
2.5.7. Układ moczowo-płciowy	43

2.6.	Zjawiska psychiczne w starości	43
2.6.1.	Pamięć	44
2.6.2.	Inteligencja	45
2.6.3.	Wyobrażenia	46
2.6.4.	Osobowość	46
2.6.5.	Uczucia	47
2.6.6.	Popędy	48
2.7.	Starość i społeczeństwo	48
2.7.1.	Emerytura	49
2.7.2.	Zmiany rodzinne	49
2.7.3.	Osamotnienie	49
2.8.	Cywilizacja	50
3.	Zaburzenia słuchu u osób w podeszłym wieku	51
3.1.	Zmiany histopatologiczne narządu słuchu związane z wiekiem	51
3.2.	Definicja głuchoty starczej	51
3.3.	Epidemiologia głuchoty starczej	52
3.4.	Mechanizm głuchoty starczej	54
3.5.	Typy głuchoty starczej	56
3.6.	Objawy głuchoty starczej	57
3.7.	Diagnostyka słuchu	58
3.7.1.	Badanie podmiotowe – wywiad	58
3.7.2.	Badanie przedmiotowe ogólne	59
3.7.3.	Badanie przedmiotowe otorynolaryngologiczne	61
3.7.4.	Badania audiologiczne	63
3.7.5.	Badania obrazowe	93
3.8.	Leczenie głuchoty starczej	97
3.8.1.	Leczenie farmakologiczne	97
3.8.2.	Protezowanie słuchu	101
4.	Szumy uszne u osób w wieku starszym	115
4.1.	Definicja szumów usznych	115
4.2.	Mechanizm powstawania szumów usznych	116
4.3.	Klasyfikacja szumów usznych	117
4.4.	Diagnostyka szumów usznych	119
4.4.1.	Badanie podmiotowe – wywiad	119
4.4.2.	Badanie przedmiotowe ogólne	120
4.4.3.	Badanie przedmiotowe otorynolaryngologiczne	121
4.4.4.	Diagnostyka audiologiczna	122
4.4.5.	Badania obrazowe	122
4.5.	Leczenie szumów usznych	123
4.5.1.	Leczenie farmakologiczne	123
4.5.2.	Kinezyterapia	128
4.5.3.	Hiperbaryczna komora tlenowa	137
4.5.4.	Laseroterapia	141
4.5.5.	Maskowanie szumu z zastosowaniem urządzeń Tinnitus Masker	143
4.5.6.	Habitacja szumów usznych (TRT)	144
4.5.7.	Elektrostymulacja	146

4.6.	Jakość życia osób w podeszłym wieku z zaburzeniami słuchu	157
4.7.	Przypadki kliniczne	161
4.7.1.	Przypadek 1	161
4.7.2.	Przypadek 2	166
4.7.3.	Przypadek 3	170
4.7.4.	Przypadek 4	175
4.7.5.	Przypadek 5	179
5.	Zaburzenia równowagi u osób w podeszłym wieku	185
5.1.	Zmiany histopatologiczne układu równowagi związane z wiekiem . . .	185
5.2.	Definicja zawrotów głowy i zaburzeń układu równowagi u osób starszych	186
5.3.	Epidemiologia zaburzeń układu równowagi u osób starszych	187
5.4.	Mechanizm powstawania zaburzeń równowagi w wieku starszym. . . .	188
5.5.	Objawy zaburzeń układu równowagi w wieku starszym	190
5.6.	Diagnostyka układu równowagi	191
5.6.1.	Badanie podmiotowe – wywiad	191
5.6.2.	Badanie otoneurologiczne	192
5.7.	Upadki jako następstwo zaburzeń równowagi u osób starszych	224
5.7.1.	Definicja upadku.	226
5.7.2.	Epidemiologia upadków.	227
5.7.3.	Przyczyny upadków	229
5.7.4.	Profilaktyka upadków	230
5.8.	Skale i testy do oceny czynnościowej pacjenta z zaburzeniami równowagi	233
5.9.	Leczenie zaburzeń równowagi u osób starszych	238
5.9.1.	Kinezyterapia stosowana w zakłóceniach sprawności równowagi podeszłego wieku – <i>presbyastasis</i>	238
5.10.	Przypadki kliniczne	255
5.10.1.	Przypadek 1	255
5.10.2.	Przypadek 2	259
5.10.3.	Przypadek 3	264
5.10.4.	Przypadek 4	269
5.10.5.	Przypadek 5	274
6.	Zaburzenia węchu u osób w podeszłym wieku	281
6.1.	Zmiany histopatologiczne zmysłu powonienia związane z wiekiem. . .	281
6.2.	Przyczyny i epidemiologia zaburzeń zmysłu powonienia związanych z wiekiem	282
6.3.	Definicja zapachu	284
6.4.	Droga zmysłu powonienia.	285
6.5.	Diagnostyka zmysłu powonienia.	287
6.5.1.	Badanie podmiotowe – wywiad	287
6.5.2.	Metody subiektywne badania zmysłu powonienia	288
6.5.3.	Metody obiektywne badania zmysłu powonienia	291
6.5.4.	Badania obrazowe	296
6.6.	Leczenie zaburzeń zmysłu powonienia u osób starszych	298

7. Zaburzenia smaku u osób w podeszłym wieku	301
7.1. Zmiany histopatologiczne zmysłu smaku związane z wiekiem	301
7.2. Definicja smaku	301
7.3. Droga zmysłu smaku	303
7.4. Przyczyny zaburzeń zmysłu smaku	305
7.5. Diagnostyka zmysłu smaku	307
7.5.1. Badanie podmiotowe – wywiad	307
7.5.2. Metody subiektywne badania zmysłu smaku	308
7.5.3. Metody obiektywne badania zmysłu smaku	310
7.5.4. Badania obrazowe	313
7.6. Leczenie zaburzeń zmysłu smaku u osób starszych	316
Piśmiennictwo	319
Skorowidz	321